

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาต้นไม้ เห็นไหม ต้นไม้มันมีรากแก้ว ต้นไม้ต้องมีการเพาะปลูก มันมีอาหารของมัน มันมีอาหารทั้งอาหารทางราก ทั้งอาหารทางใบนะ ต้องมีอากาศ ต้องมีแสงแดด เห็นไหม นั่นคือ ต้นไม้

ชีวิตก็เหมือนกันนะ ชีวิตของเรา อาหารของเราละ อาหารคือคำข้าว นี่คืออาหารของร่างกายนะ แล้วถ้าหัวใจละ ถ้าหัวใจมันก็ต้องมีรากแก้วของมัน ถ้าต้นไม้มีรากแก้วของมัน รากแก้วมันจะดูดอาหาร เวลาดูดอาหาร คุณก็ดูอาหารนะ รากแก้วมันไปโดนเกลือ ต้นไม้มันก็ตาย คนเหมือนกัน ถ้ากินสารพิษ กินสิ่งที่เป็นพิษต่อร่างกาย ร่างกายก็ต้องวิการไป อันนี้เป็นเรื่องของร่างกายนะ

แต่ถ้าเรื่องของจิตใจละ เรื่องของจิตใจนะ แรงขับของกิเลส แรงขับของกรรม ถ้าแรงขับของกิเลส เห็นไหม นี่รากแก้วคือตัวจิตมันไปสัมผัสกับสิ่งใด ถ้าสัมผัสสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ คุณก็เวลาร่างกายของเรา เวลาเราร่วมเย็นเป็นสุข เราจะมีความสุขมาก เวลาเราทุกข์ร้อนของเรา เวลาเราหิวกระหาย ถ้าเราเติมอาหารเข้าไป เรากินอาหารเข้าไป มันก็มีความสุขขึ้นมาได้ของร่างกาย

จิตใจก็เหมือนกัน แต่จิตใจเหมือนกันนะ มันเป็นความละเอียดที่เราจะเข้าใจได้ เราจะเข้าใจได้หรือเข้าใจไม่ได้ คุณก็อย่างการสละทาน ถ้ามองกันโดยหยาบๆ มองกันทางโลก เห็นไหม พระพูดแต่เรื่องของทานๆ เพราะพระเป็นผู้ที่ได้รับใจ

ใช่.. ถ้าพระนะ ผู้ที่เขาทุกข์เขายาก เขาก็ต้องการปัจจัยเครื่องอาศัยเหมือนกัน แต่ถ้าผู้ที่ทำคุณงามความดีใจ ครูบาอาจารย์ท่านบอกมา ท่านว่า “เราอยู่ในศีลในธรรมนะ ถ้ามันจะอดอยากขาดแคลน เราอยากเห็น” แล้วครูบาอาจารย์ของเรา เวลาท่านเข้าป่าเข้าเขาไป ท่านแสวงหา “เราไม่โทษโลก” ท่านบอก “ท่านไม่โทษโลกว่าไม่ดูแล ไม่อุปภัฏฐากนะ” เพียงแต่เราแสวงหา เช่น เข้าป่าเข้าเขาไป หาเรือนหลัง ๒ หลัง ๓ หลัง มันไม่มีคนมาวุ่นวายใจ มันไม่มีคนมา นี่ป่าของคน

คูลีป่าต้นไม้นี้ ปัจจุบันนี้เวลาโลกเจริญขึ้นมาเราจะหาแต่ธรรมชาติ เห็นไหม เวลาเราพักผ่อนกัน เราไปหาแต่ภูเขา ทะเล เพื่อหาธรรมชาติ เพื่อให้มันเข้ากับจิตใจ นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อถ้าเราไปแสวงหาสิ่งนั้น เราไปแสวงหาที่บ้านเรือน ๒ เรือนเพื่ออาศัยเขาดำรงชีวิตเท่านั้นเอง เพราะอะไร เพราะเราเกิดมามีร่างกาย ร่างกายมันต้องอาศัยปัจจัย แต่ปัจจัยอาศัยของมันอย่างนี้ เราอาศัยมันชั่วครั้งชั่วคราว

โลกเขาต้องกินกันวันละ ๓ มื้อ ๔ มื้อ เห็นไหม พระเราฉันมื้อเดียวนะ เวลาถือธุดงค์ด้วย ฉันมื้อเดียว ฉันอาสนะเดียว ฉันภาชนะเดียว เห็นไหม แล้วยังผ่อนอีกนะ เพราะอะไร เพราะฉันมากเข้าไป...

คูลี เวลาเราประพาศปฏิบัติกันนะ อาหารของใจ อาหารหยาบๆ เห็นไหม อาหารหยาบๆ คือว่าเราไปคุมพรสพสมโภชเราก็อิ่มมีความสุข มีความรื่นเริง มีการพักผ่อนกัน นี่โลกเขาว่าโลกนะ แต่เวลามาเป็นธรรมนะ คุมพรสพ เห็นไหม ถือศีล ๘ ไม่ให้ไปดูเพราะอะไร เพราะมันเคลิบเคลิ้มไปกับเขาใจ อารมณ์เรารู้สึกเรามากก็หนักหนาสาหัสสาครจร้อยอยู่ในหัวใจอยู่แล้ว เรายังไปเอาอารมณ์สิ่งข้างนอกมาทับถมใจเข้ามาอีกหรือ?

แล้วเวลาจะทำให้ใจมันสงบเข้ามาละ จิตที่มันละเอียดเข้ามาจากการพักผ่อนของจิต เห็นไหม ถ้าการพักผ่อนของจิต เหมือนเครื่องยนต์เลย คนเราเกิดมานะ คิดเครื่องตั้งแต่เวลาปฏิสนธิในครรภ์ของมารดานะ เราเข้าใจกันว่าเราจะมีความรู้สึกต่อเมื่อเราคลอดออกมาจากครรภ์ของมารดา เวลาเราอยู่ในครรภ์ของมารดา เห็นไหม ตั้งแต่ปฏิสนธิขึ้นมา มันก็ดำรงชีวิตของเขา เพราะอะไร เพราะถึงที่สุดเด็กมันมีกรรมขึ้นมา มันแท้งในครรภ์นั้นก็ได้อ อยู่ในครรภ์นั้น แม่กินอาหารเข้าไป ถ้าเป็นความร้อน เด็กมันก็ดิ้น เห็นไหม นี่เพราะอะไร เพราะเขามีชีวิตแล้ว เครื่องติดแล้วไง

ถ้าเครื่องติดแล้วตั้งแต่ปฏิสนธิจนกว่าจะตาย จิตไม่เคยได้พักเลย แม้แต่นอนหลับก็ฝัน เห็นไหม มันมีความเร่าร้อน มีแบกความรู้สึก แบกภาระหนักมาก ทุกข์ของร่างกาย ร้อน...อาบน้ำ เข้าที่ร่มมันก็เย็นนะ หัวใจร้อนขนาดไหน เข้าไปนั่งอยู่ในห้องแอร์มันก็ร้อนอยู่ในห้องแอร์นั้นนะ มันเย็นไปไม่ได้หรอก แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันเย็นได้ เย็นตรงมันผ่อน มันดับเครื่องได้ ถ้าดับได้ เครื่องได้พักได้ เครื่องนี้จะติดเครื่องใหม่ เราซ่อมเครื่องใหม่ เครื่องจะดีขึ้นมา

จิตถ้าได้สงบขึ้นมา คุณก็เรียนสิ เวลาคุณหนังสือนี้จะเครียดไปหมดเลย แล้วก็หวังว่าจะดูไม่ได้ จะไม่เข้าใจ พยายามจะดูหนังสือขึ้นมา แต่ถ้าเราพักก่อน แล้วทำสงบของมัน เครื่องพักร้อน

ก่อน แล้วเราแค่แก้ไขให้มันแน่นหนามันคงขึ้นมา แล้วเราก็อ่ยติดเครื่องใหม่ เครื่องมันจะดีมาก เห็นใหม่ เราได้พักผ่อน พอตื่นขึ้นมาอ่านใหม่ มาศึกษามาดูตำราใหม่ ศึกษามันจะจำได้ดี สังขารมันจะปรุงแต่ง ความคิดมันจะปั้งดีขึ้นมามหาศาลเลย เพราะอะไร เพราะมันได้พักเครื่อง

นี่ความสงบของใจใจ จากอารมณ์ของโลก เห็นใหม่ อาหารของใจ ความสงบของใจเข้ามา แล้วความสงบของใจจะเกิดมาได้อย่างไร ในเมื่อโลกเห็นแก่ตัว แม้แต่สละวัตถุยังสละออกไม่ได้ แล้วความคิดที่ฟุ้งซ่านนี้มันสละอย่างไร? ความคิดที่ฟุ้งซ่าน จิตมันฟุ้งซ่าน เราจะสละออกอย่างไร?

อุบายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงให้สละทาน สละทานได้ผล ๒ ชั้น ๓ ชั้น ชั้นหนึ่งสังขมมีความรุ่มเย็นเป็นสุข สังขมได้การเอื้องานกัน สังขมมีการดูแลกัน สังขมไม่เอารัดเอาเปรียบกัน คนทุกข์คนจนเขาก็ไม่เดือดร้อนนัก เพราะอะไร เขาคิดว่าถึงที่สุดแล้วคนจะช่วยเหลืองานกัน เห็นใหม่ มันก็ไม่ทำร้ายสังขม

๑. การให้ทานสังขมมีความรุ่มเย็นเป็นสุข

๒. คนที่ให้เป็นผู้รับ คนที่ให้นี้ เพราะคนที่ให้ เห็นใหม่ เราให้ออกไป หัวใจเรามันสละออกไป อย่างน้อยเราก็มีความพอใจ อย่างน้อยเราก็เห็นคนเขารับของจากมือเราไป แล้วเขาได้ดำรงชีวิตจากสิ่งที่เราสละออกไป มันเป็นความสุขใหม่ มันเป็นความสุข ความสุขของใจ

ความสละอารมณ์ เวลาเราเครียด เวลาเราวิตกกังวล อย่างนี้มันสละได้ยาก การฝึกฝึกการสละทาน เห็นใหม่ วัตถุเราก็สละ วัตถุสละออกไปได้มันต้องมีเจตนา มันต้องมีที่คนพาไป คนที่สละสิ่งของนั้นออกไป มันเกิดจากเจตนาเกิดจากใจใจ สรรพสิ่งโลกนี้ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ใจเป็นทั้งหมดเลย ถ้าคนตระหนี่ถี่เหนียว จากหัวใจตระหนี่ถี่เหนียว มีวัตถุไว้มันก็เก็บซ่อนไว้ไม่ให้ใครเห็น เก็บซ่อนไว้นะ เก็บซ่อนไว้ให้มันเสีย ให้มันเป็นน้ำเน่าเพราะอะไร เพราะมันไม่มีการไหลเวียน

แต่ถ้ามันมีการสละออกไปน้ำมันจะไหลเวียน คุณ้ำไหลเวียนดี น้ำจะสะอาด น้ำจะมีออกซิเจน พวกพืชพรรณธัญญาหารจะมีอุดมสมบูรณ์ไปหมดเลย การเสียสละออกไปนี้เพราะอะไร เพราะโลกนี้มันเป็นอนิจจังใจ อาหารหรือสิ่งต่างๆ เก็บไว้มันแปรสภาพมันตลอดเวลา เรา

สละออกไป สละออกไป แล้วถ้าเรามีบุญกุศล เราแสวงหาเข้ามาอย่างนี้ เราสละออกไป เห็นไหม
สิ่งที่สละออกไปมันฝึใจใจ

การฝึใจแบบหยาบๆ การสละทาน คนได้ทำบุญบ่อยๆ แล้วเกิดถ้าไม่ได้ทำบุญ มันเหมือน
ขาดสิ่งใดไป เห็นไหม ถ้าขาดสิ่งใดไป มันคิดอย่างไรสภาวะแบบนี้ ใจมันก็พัฒนาขึ้นมา เหมือน
ดิน ดินเราจะมาปั้นหม้อปั้นไห เขาต้องนวดดิน เขาต้องเตรียมดินเพื่อจะปั้นขึ้นรูปขึ้นมา

หัวใจก็เหมือนกัน ที่ว่าเราจะดับเครื่องๆ นี้ เราจะไม่รู้เลย จะสอดกุญแจเข้าไปตรงไหน
เครื่องจะดับอย่างไร จะไปชักคิงจากสายไฟออกให้เครื่องดับเป็นอย่างนั้นหรือ นั้นเครื่องมันทำได้
แต่เวลาหัวใจมันทำไม่ได้ละ

เพียงแต่ถ้าเรากำหนดพุทโธ บางทีนะมันสับสนไป สับสนอาจจะสงบได้โดยที่
อำนาจวาสนา อย่างนี้เหมือนกับดึงสายไฟออก แต่เราไม่รู้ดับเครื่องอย่างไร แต่ถ้าเราเสียบกุญแจ
เข้าไป เราดับเครื่อง เครื่องดับ เราปิดกุญแจ เราสแตร์ทเครื่อง เครื่องก็ติด นี่ก็เหมือนกัน เราชำนาญ
ในวสี เรากำหนดพุทโธ พุทโธ เหมือนกับเราถือกุญแจไว้ มีสติควบคุมพร้อม เห็นไหม จะดับ
เครื่อง จะติดเครื่อง จะทำได้หมด เราควบคุมได้หมด ชำนาญในวสี สมาธิจะไม่เสื่อมเลย

สมาธิคือจิตตั้งมั่น ความสงบของใจ เห็นไหม อาหารทุกอย่างเรากินเข้าไปแล้วมันหมดไป
ไหม นี่ก็เหมือนกัน จิตเวลาถ้ามันมีเหตุขึ้นมา เหตุ เหตุคือการรักษา การบำรุงรักษาวสี การควบคุม
จิต ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เพราะเราควบคุมมันได้ขึ้นมา มันจะมีความสงบบ่อยครั้งเข้า สงบนี้จะ
มันคงขึ้น ความสงบอย่างนี้เหมือนกับเรานี้มีฐานะ เราจะช่วยเหลือใครเราก็จะช่วยเหลือได้
สะดวกสบาย ฐานะเราก็ไม่ค่อยดี เราจะช่วยเหลือคนอื่น เราก็ช่วยเหลือได้แต่กำลังของเรา

จิตก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันไม่ตั้งมั่น จิตมันอ่อนแอ เห็นไหม มันจะยกวิปัสสนาไป มันก็ทำ
ได้ดูๆ คลำๆ ใจ ถ้าจิตมันตั้งมั่น มันจะย้อนกลับไปขณะมันจะวิปัสสนาอย่างไร มันจะยกขึ้นไป
เป็นประโยชน์กับเราขนาดไหน มันทำของมันได้ใจ ถ้าทำของมันได้ เห็นไหม นี่ได้พักเครื่อง นี่
ต้นไม้ต้องการอาหารนะ อาหารของเขานะ ทั้งแดด ทั้งสารอาหาร

นี่ก็เหมือนกัน อาหารของใจ เห็นไหม อาหารของคน อาหารของมนุษย์ อาหารของปาก
อาหารของใจ อาหารของใจมันยังมีสัมมามีมีจลาอีก ถ้ามีมีจลา เห็นไหม การประพฤติปฏิบัติ การ
แสวงหาของเรา ถ้าเป็นมีจลามันก็วิ่งออกไปข้างนอก ส่งออกหมดนะ ส่งออกมีฤทธิ์มีเดช เหาะ

เห็นเดินฟ้าได้ คำว่าเก่งมากๆ อันนั้นมันฉาน โลกีย์ สิ่งที่ฉานโลกีย์มันประโยชน์อะไรกับเราขึ้นมา มันไม่มีประโยชน์อะไรกับเราเลย มันไม่เป็นประโยชน์กับเรา เพราะอะไร เพราะมันเป็นพลังงานที่.. เหมือนเครื่องยนต์นี้มันใช้ตลอดไป มันร้อนอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันจะประโยชน์ขึ้นมาได้อย่างไร?

แต่ถ้ามันเย็นขึ้นมา มันเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสัมมาสมาธิที่ดี สติที่ดีนี้ย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามา เห็นไหม สิ่งนี้มันเป็นความละเอียด แม้แต่จิตสงบ เราพยายามจะดับเครื่องยังดับไม่เป็น สอดถูกเงาก็ไม่เป็น ทำอะไรก็ไม่เป็น แล้ววิปัสสนาจะอย่างไร

วิปัสสนา เห็นไหม สัมมาสมาธินี้เหมือนเครื่องยนต์ เราจะใช้เครื่องยนต์นี้ พลังงานของมันนะ เราจะต่อสายพานไป เราจะเข้าเครื่องอะไร เห็นไหม เครื่องยนต์นี้เป็นพลังงานปฐม แล้วมันจะเข้ากับเครื่องอะไรละ พลังงานนี้จะไปใช้กับเครื่องยนต์กลไกสิ่งใด

นี่ก็เหมือนกัน สัมมาสมาธิจะใช้ในเรื่องอะไร จะใช้ในมิจฉา จะใช้ทำไสยศาสตร์ ใช้ในทางคุณประโยชน์ ถ้าคุณประโยชน์มันก็เป็นพลังงานที่ถูกต้อง พลังงานที่ดี เห็นไหม นี่ย้อนกลับมา ถ้าย้อนกลับมานะ ปัญญาอย่างนี้มันจะเกิด ปัญญาจะเกิดเพราะอะไร ปัญญามันเกิดเพราะปัญญาความหลงผิดของเรา ความหลงผิดนะ จิตนี้มันหลงผิด

คูลี ดูรากของต้นไม้มันลงไปดิน เห็นไหม ถ้าสารอาหารที่ดี ต้นไม้จะเจริญมากเลย แต่ถ้าสารอาหารหรือว่ามันเป็นสารพิษ ต้นไม้จะเริ่มเฉา แล้วต้นไม้จะเริ่มตาย นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันย้อนไปวิปัสสนาได้ สารอาหารนี้ทำให้ต้นไม้เจริญขึ้นมาไง เข้มแข็งขึ้นมา เจริญขึ้นมา มรรคญาณจะเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากใคร?

เกิดขึ้นมาจากใช้สัมมาสมาธิที่เป็นฐานอันนี้ แล้วค่อยใช้ปัญญาเข้าไปจิตได้สำนึก เพราะการหลงผิดมันเป็นอุปาทาน สิ่งที่เป็นอุปาทานคือเหนือการควบคุมของจิตใจ เรามีปัญญา เราควบคุมได้ เห็นไหม เราใช้ปัญญา ถึงว่าโลกว่าใช้ปัญญากันๆ เราเข้าใจสังคม เราเข้าใจเรื่องต่างๆ ทั้งหมดนะ เราจะไม่วิตกกังวลกับสิ่งนั้นเลยเพราะเรารู้แจ้ง

เรารู้แจ้งในทฤษฎี รู้แจ้งว่าสิ่งนี้ ฝนตกเดี๋ยวมันก็หยุด เห็นไหม เวลาเกิดอุทกภัยขึ้นมา เรามีการบริหารจัดการ ระบายน้ำออกไปต่างๆ แต่ความเสียหายมันก็เกิดขึ้นมาแล้ว ความเสียหายมันเกิดขึ้นมาแล้วคือเรื่องของกรรม

เรื่องของวิปัสสนาก็เหมือนกัน เรื่องของอุปาทานนี้ เรื่องอุปาทาน เห็นไหม เราว่าเราเข้าใจ อยู่ เราเข้าใจอยู่แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ มันจะเข้าใจต่อเมื่อเกิดพายุลมแรงพัดจนบ้านพังไปหมดแล้ว คนเสียชีวิตไปหมดแล้ว เราถึงว่าสิ่งนี้จะควบคุมใจ นี่เป็นธรรมชาติ เห็นไหม กรรมๆ มันเป็นอย่างนี้ นี่เรื่องของกรรม เรื่องของใจมันเป็นสภาวะแบบนี้

แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้นมาละ เกิดขึ้นมาอุปาทานนี้มันควบคุมไม่ได้ แต่เวลาถึงที่สุด เห็นไหม สิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่เกิดกระทำ เห็นไหม สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรม สภาวะธรรมมันแปรสภาพ เราต้องสร้างขึ้นมา เราต้องจงใจทำขึ้นมา ถ้าสภาวะธรรมเกิดขึ้นมาอย่างนี้ แล้วเราย้อนกลับมาให้มันเป็นไตรลักษณ์ เห็นไหม ถ้ามันเป็นไตรลักษณ์ ใครเป็นคนเห็น? จิตนี้เป็นคนเห็น

เวลาวิปัสสนาทำไมจิตไม่ต้องสงบก็วิปัสสนาไปได้ อันนั้นเป็นปัญญาวิมุตตินะ มันก็เป็นไปส่วนหนึ่ง แต่ต้องมีสติแล้วต้องมีปัญญาขึ้นมา มันจะเป็นปัญญาวิมุตติ แต่ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ เห็นไหม จิตเป็นผู้เห็น จิตเป็นผู้ทำ จิตเป็นผู้ค้นคว้า แล้วจิตเป็นผู้ที่ปล่อยวางอาการของใจ ปล่อยวางสิ่งที่เข้าไปเป็นอุปาทาน จิตนี้มันเป็นอุปาทาน มันยึด ปากว่าไม่ยึด เราว่าไม่ยึดทุกอย่าง แต่ควบคุมใจได้ไหม? ควบคุมความเป็นไปได้ไหม? ควบคุมทุกข์ได้ไหม? ทุกข์ขาดจากใจได้ไหม? สักกายทิฏฐิความเห็นผิด เห็นผิดไหม?

เห็นถูก...เห็นถูกโดยทางวิชาการ แต่จิตใต้สำนึก อุปาทานปล่อยไม่ได้ แต่ถ้าวิปัสสนาเข้ามา ย้อนกลับเข้ามาข้างใน มันจะปล่อยวางของมันเข้ามาเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป เห็นไหม ย้อนกลับมา ทำลายกิเลสเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ทำลายกิเลส

ร่างกายมันก็คือร่างกาย อาศัยกันนะ คุณันไม้ นะ มันมีชีวิตแต่ไม่มีวิญญาณครอง แต่เวลาดูโดยตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นโดยตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีเทพารักษ์ มีสิ่งต่างๆ อาศัยอยู่วิมานในต้นไม้ เทวดาในชั้นของเทพารักษ์เขายังมีอยู่ในต้นไม้ แต่เราไม่เห็นนะ เราไม่เห็นของเรา

แต่ถ้าพูดถึงเวลามนุษย์เรา ร่างกายเราแต่มีวิญญาณครอง วิญญาณ วิญญาณคือตัวจิต ตัวจิตนี้ตัวครอง แล้วมันก็ตัวทุกข์ตัวยากคือตัวจิตมันพัฒนาไป แล้วปัญญาขึ้นมาอย่างนี้ มันชำระสิ่งนี้ นี้ รากแก้ว ถ้าถอนรากแก้วขึ้นมา อะ วิชชา ถอนรากแก้วขึ้นมา เราจะมีความสุขมาก

ในศาสนาเรา เห็นใหม่ เราแสวงหากัน แสวงหาที่อากาศดี เป็นสัปปายะ แสวงหาสิ่งเป็นชัยภูมิที่เราจะถอนกิเลส ถึงที่สุดแล้วนะ ก็มนุษย์นี้ พระนี่เป็นจะถอนเอง เห็นใหม่ ต้องอยู่ในทางจงกรม ต้องนั่งสมาธิภาวนา จิตแก้จิต ต้องเอาจิตดวงนั้น ไม่มีใครสามารถทำแทนกันได้

โลกเขาทำแทนกันได้นะ เราจ้างเขาบริหารจัดการทุกอย่าง เขาทำได้หมด เราว่าอยู่ที่การบริหารจัดการ บริหารจัดการ บริหารจัดการกิเลสให้ได้สิ บริหารจัดการนะ ให้มรรคญาณมันเข้ามาทำลายกิเลสเราให้ได้ ถ้าบริหารจัดการขึ้นมาได้ เราทำของเราได้ เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป บอกพระอรหันต์นะ “เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลย”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นพระอรหันต์นี่นิพพานไป พระสารีบุตรนิพพานไป ครูบาอาจารย์เรานิพพานไป แต่ละองค์นะเป็นสมบัติส่วนตัว แล้วความทุกข์เราก็คือของเรา ถ้าเราเข้าไปถึงธรรม ใจเราเป็นธรรมทั้งแท่งมันก็เป็นสมบัติส่วนตัวของเรา

แต่ทฤษฎีหรือธรรมที่เป็นสาธารณะ มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่วางไว้ เพราะสร้างสมบุญญานิกายมาเป็นพระโพธิสัตว์ เราสาวกสาวกจะแค่ได้ยินได้ฟัง แค่มิถาธา แค่มิวิชาภา วิชาภา มันก็เป็นทฤษฎีอยู่อย่างนั้นนะ ถ้าเราไม่สามารถทดสอบใจเราขึ้นมาให้เป็นสภาวะธรรมอย่างนั้น แล้วชำระกิเลสเข้าไปอย่างนั้น

เริ่มจากสถานะใด เห็นว่าการเสียสละนี่เราเป็นฝ่ายเสียหาย เราเป็นฝ่ายที่ไม่ได้รับ เราเป็นฝ่ายเสียเปรียบ การสละนี่เป็นสุดขั้วๆ เลยเพราะอะไร เพราะการสละนี่ พระเวสสันดรก็สละหมดทุกอย่าง ถึงจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาได้ไง เพราะอะไร เพราะมันสะท้อนหัวใจ สละลูก สละเมีย สะท้อนหัวใจหัวใจมากนะ แต่เขาก็ทำ ทำเพื่ออะไร

เพื่อถึงที่สุดแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มาเทศนาว่าการเอาพระเจ้าสุทโธทนะเอาครอบครัวทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด เห็นใหม่ เอาถึงสิ้นกิเลส ขนไป รื้อสัตว์ขนสัตว์ไปทั้งหมด นี่คือการขนไปแบบผู้ที่เสียสละออกไป มีการแยกมีการเสียสละออกไปแล้วจะกลับมาช่วยเหลือกัน ถ้าอยู่ด้วยกัน กอดคอกันอยู่นี่ ทุกข์นะ เหมือนคนจมน้ำเลย ว่ายน้ไม่เป็นแล้วกอดคอกัน จะช่วยเหลือกัน มันก็พากันจมน้ำตายหมด เห็นใหม่ เราต้องฝึกว่ายน้ำเป็น แล้วว่ายน้ำแล้วเราจะช่วยคนจมน้ำ เราจะอยู่ระยะห่าง เราจะไม่ให้คนจมน้ำกอดเรา เราจะพยายามจูงคนจมน้ำเข้าฝั่งให้ได้

นี่มีการสละ มีการทำไป แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเราทั้งหมด ชรรมะสอนอย่างนี้!
ไม่ใช่การเห็นแก่ตัว! กิเลสมันเห็นแก่ตัว! ชรรมะต่างหากเห็นแก่คุณงามความดี ความดีของเราที่
คนมองไม่เห็น แต่พระพุทธเจ้ามองเห็น เอวัง